

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบแนวปฏิบัติทางการบัญชีระหว่างประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย ซึ่งทำให้ทราบถึงแนวปฏิบัติทางการบัญชี รวมทั้งปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเปรียบเทียบแนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศอื่นได้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชีนั้น พบว่า ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีสภาพแวดล้อมดังกล่าวดังนี้ ได้แก่ มีแหล่งเงินทุนภายนอก คือ รัฐบาลและผู้ถือหุ้น ระบบกฎหมายแบบคอมมิวนิสต์และกฎหมายจารีตประเพณีของฝรั่งเศส ความสัมพันธ์การเมืองเศรษฐกิจกับประเทศอื่น คือ ไม่ได้เป็นสมาชิกของ OECD ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรที่มีแนวปฏิบัติทางการบัญชีเป็นวงกว้าง ระดับเงินเฟ้อค่า ความซับซ้อนของธุรกิจและการศึกษาน้อย และวัฒนธรรมนั้นมีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม การแบ่งชนชั้น ความไม่แน่นอนสูงและความเป็นจิตนิยม ส่วนประเทศไทย มีสภาพแวดล้อมดังกล่าวดังนี้ ได้แก่ มีแหล่งเงินทุนภายนอก คือ ผู้ถือหุ้น ระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี ความสัมพันธ์การเมืองเศรษฐกิจกับประเทศอื่น คือ เป็นสมาชิกของกลุ่มองค์กรที่มีแนวปฏิบัติทางการบัญชีเป็นวงกว้างทุกองค์กร ความซับซ้อนของธุรกิจและการศึกษามาก และวัฒนธรรมนั้นมีความเป็นปัจเจกบุคคล การแบ่งชนชั้น ความไม่แน่นอนน้อยและความเป็นวัตถุนิยม

ดังนั้น สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการทางด้านการศึกษาของทั้งสองประเทศ แต่ว่าประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีหนึ่งในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาการทางการบัญชีไม่พัฒนาเท่าที่ควร คือ ด้านระบบกฎหมาย เพราะประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามยังอยู่ภายใต้การปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ซึ่งปัจจัยนี้ทำให้

การพัฒนาทางการบัญชีเคลื่อนไหวได้ไม่เต็มที่ ถึงแม้ว่าจะปรับปรุงระบบเศรษฐกิจเป็นแบบระบบเศรษฐกิจแบบเสรีมากขึ้นก็ตาม

1.2 รูปแบบทางการบัญชี (Accounting Model) ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมและประเทศไทย ใช้รูปแบบการนำเสนออย่างยุติธรรมและเปิดเผยอย่างเต็มที่ (The Presentation/Full Model) เหมือนกัน

1.3 การจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

ในการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ขึ้นตรงต่อหน่วยงานของภาครัฐ คือ กระทรวงการคลัง แต่ประเทศไทยนั้นขึ้นตรงต่อหน่วยงานอิสระ คือ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ส.บช.) ซึ่งทำให้การจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามช้า และสอดคล้องกับสถานการณ์จริงน้อยกว่าของประเทศไทย

1.4 หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชีประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย ได้มีการพัฒนาการบัญชีในประเทศของตนและมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางการบัญชีเป็นวงกว้าง โดยหน่วยงานหลักดังกล่าวของแต่ละประเทศมีดังนี้

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชี ได้แก่ กระทรวงการคลังของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Ministry of Finance - MOF of the Socialist Republic of Vietnam) สมาคมวิชาชีพทางการบัญชีแห่งประเทศไทย (Vietnamese Accounting Association - VAA) สภาวิชาชีพบัญชีแห่งชาติ (The National Council for Accountancy) คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี (Accounting Standards Board)

ส่วนประเทศไทย มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชี ได้แก่ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย หรือ ส.บช. (The Institute of Certified Accountants and Auditors of Thailand - ICAAT) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต. (The Securities and Exchange Commission, Thailand - SEC) ธนาคารแห่งประเทศไทย (The Bank of Thailand - BOT) กรมสรรพากร (The Department of Revenue) และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (The Department of Business Development - DBD)

1.5 การพัฒนามาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ขณะนี้กำลังพัฒนามาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ ออกมาเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันนี้มีมาตรฐานการบัญชีของเวียดนาม (VAS) จำนวน 10 ฉบับ ส่วนมาตรฐานการบัญชีของไทยในปัจจุบันนี้มีมาตรฐานการบัญชีของไทย (TAS) ที่ประกาศใช้จำนวน 35 ฉบับ และกำลังพัฒนามาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ออกมาเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันกับ VAS รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานการบัญชีที่ถือปฏิบัติอยู่ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และประเทศไทยมีการพัฒนาพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ภายในปี พ.ศ. 2547 นี้

1.6 มาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย

ในการศึกษาจะศึกษามาตรฐานการบัญชีของเวียดนาม (Vietnamese Accounting Standards - VAS) โดยแบ่งเป็นกลุ่มของมาตรฐานการบัญชีที่มีผลบังคับใช้ในรายงานการเงินปี พ.ศ. 2545 และแม่บทการบัญชีที่มีประกาศใช้ในรายการการเงินปี พ.ศ. 2546 เปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยที่ประกาศใช้แล้ว โดยศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องแม่บทการบัญชีระหว่าง VAS 01 เรื่องแม่บทการบัญชี และ TAS เรื่องแม่บทการบัญชี ในเรื่องสินค้างหนี้ระหว่าง VAS 02 เรื่องสินค้างหนี้ และ TAS 31 เรื่องสินค้างหนี้ ในเรื่องสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน VAS 03 เรื่องสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน และ TAS 32 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และในเรื่องรายได้ ระหว่าง VAS 05 เรื่องรายได้และรายได้อื่น และ TAS 37 เรื่องการรับรู้รายได้

1) มาตรฐานการบัญชีของเวียดนาม ฉบับที่ 01 เรื่อง แม่บทการบัญชี และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย เรื่อง แม่บทการบัญชี

ด้านการรับรู้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ มีการกำหนดให้รับรู้เมื่อเข้าใจหรือออกจากกิจการ และสามารถวัดมูลค่าของรายการดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ

ด้านการวัดมูลค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS ให้ใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่า ส่วน TAS ให้ใช้ถึง 4 เกณฑ์ในการวัดมูลค่า ได้แก่ ราคาทุนเดิม ราคาทุนปัจจุบัน มูลค่าที่จะได้รับและมูลค่าปัจจุบัน

และด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS มีการแบ่งรายได้เป็นรายได้และรายได้อื่น ส่วน TAS มีเพียงแต่ประเด็นรายได้เท่านั้น

2) **มาตรฐานการบัญชีของเวียดนาม ฉบับที่ 02 เรื่อง สินค้าคงเหลือ และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 31 เรื่อง สินค้าคงเหลือ**

ด้านการรับรู้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ จะรับรู้เมื่อเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งได้แก่ มีไว้เพื่อขาย อยู่ระหว่างกระบวนการผลิต และมีไว้ใช้ในการผลิตสินค้าคงเหลือหรือให้บริการ

ด้านการวัดมูลค่า ในส่วนที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การตีราคาสินค้าคงเหลือ คือ ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุนและมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และต้นทุนสินค้าคงเหลือประกอบด้วยต้นทุนในการซื้อ การแปลงสภาพและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และในส่วนที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ วิธีการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ VAS กำหนดให้เลือกใช้ 4 วิธี ได้แก่ วิธีราคาเจาะจง วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักและวิธีเข้าก่อนออกก่อน ซึ่งวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักได้กำหนดให้เลือกการคำนวณไว้ คือ ในแต่ละครั้งที่ได้รับ ในแต่ละเดือนและในแต่ละไตรมาส ส่วน TAS กำหนดให้เลือกใช้มากกว่า VAS อยู่ 2 วิธี คือ วิธีต้นทุนมาตรฐานและวิธีราคาขายปลีก ซึ่งวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักนั้น ได้กำหนดให้คำนวณเป็นระยะ ๆ ขึ้นอยู่กับสภาพกิจการ

และด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS ได้กำหนดให้เปิดเผยจำนวนเงินรวมของค่าเผื่อราคาสินค้าลดลง จำนวนเงินรวมของมูลค่าสินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้น และเหตุการณ์ที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของสินค้าคงเหลือ ส่วน TAS ได้กำหนดให้เปิดเผยยอดรวมของราคาตามบัญชีและยอดรวมของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือในกรณีที่มีการจำแนกประเภทสินค้าคงเหลือ มูลค่าสินค้าคงเหลือที่ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาที่เคยปรับลดลง และเหตุการณ์ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าคงเหลือกลับเพิ่มขึ้นจากการที่เคยปรับราคาลดลง

3) **มาตรฐานการบัญชีของเวียดนาม ฉบับที่ 03 เรื่อง สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์**

ด้านการรับรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ การใช้งานที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการผลิต การจำหน่าย การให้บริการ การให้เช่าหรือการบริหารงาน มีการกล่าวถึงเฉพาะใน TAS

ด้านการวัดมูลค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS ในเรื่องต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่ซื้อหรือสินทรัพย์ที่สร้างขึ้นมีการกำหนดไว้ใน VAS 06 เรื่องสัญญาเช่าระยะยาว รายงานภายหลังการรับรู้เริ่มแรกจะรับรู้เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้นโดยสภาพ

ของสินทรัพย์เหมือนเดิม มีวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา 3 วิธี ได้แก่ วิธีเส้นตรง วิธีขอลดลงเหลือลดลง และวิธีจำนวนผลผลิต ส่วน TAS ในเรื่องต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่ซื้อมาหรือสินทรัพย์ที่สร้างขึ้นมีการกำหนดไว้ใน TAS 33 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม มีการกล่าวถึงการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้มูลค่าเริ่มแรก รายจ่ายภายหลังการรับรู้เริ่มแรกจะรับรู้เป็นสินทรัพย์เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้นจากที่เคยประเมินไว้โดยไม่ได้กล่าวถึงสภาพของสินทรัพย์ และมีวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาหลายวิธีซึ่งภายในหลายวิธีนี้ได้ครอบคลุมถึงวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาตามที่ VAS กำหนด แต่วิธีการคิดค่าเสื่อมราคานี้จะต้องเป็นวิธีที่สามารถปันส่วนค่าเสื่อมราคาอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์

และด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS มีการกำหนดให้เปิดเผยเรื่องต่าง ๆ เป็นกลุ่มโดยรวม ส่วน TAS มีการกำหนดให้เปิดเผยราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ รายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่มีการตีราคาขึ้นใหม่ ได้แก่ เกณฑ์และวันที่ที่มีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ ผู้ประเมินอิสระเป็นผู้ตีราคาหรือไม่ ลักษณะดัชนีที่ใช้กำหนดราคาเปลี่ยนแปลง ราคาตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละประเภทก่อนมีการวัดมูลค่าใหม่ และการเปลี่ยนแปลงของส่วนเกินจากการตีราคาสินทรัพย์ ซึ่งในการเปิดเผยตาม TAS มีการกำหนดให้เปิดเผยในแต่ละเรื่องอย่างละเอียด

4) มาตรฐานการบัญชีของเวียดนาม ฉบับที่ 14 เรื่อง รายได้และรายได้อื่น และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้

ด้านการรับรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS ได้ให้คำนิยามของรายได้ โดยไม่ได้กล่าวถึงกระแสเข้าเชิงเศรษฐกิจว่าให้หักค่าใช้จ่ายแล้วหรือไม่ และไม่ได้กล่าวถึงรายได้ว่ามี การรวมถึงการเพิ่มทุนหรือไม่ การรับรู้รายได้จากดอกเบี้ยจะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในเหตุการณ์นั้น ๆ และรายได้อื่น ได้ให้ความหมายซึ่งหมายถึงรายได้ที่ได้รับจากกิจกรรมที่ไม่เกิดขึ้นซ้ำๆ และผิดปกติ รวมถึงการจำหน่ายและขายสินทรัพย์ถาวร บทลงโทษอันเนื่องจากลูกค้านักสัญญา การชดเชยจากการประกันภัยที่ได้รับการตัดบัญชีครั้งก่อนๆ ที่สะสมไว้ เจ้าหน้าที่การค้าที่ไม่ดำเนินธุรกิจต่อ การชดเชยภาษีและการลดภาษี และอื่นๆ ส่วน TAS ได้ให้คำนิยามของรายได้ที่กล่าวถึงกระแสเข้าเชิงเศรษฐกิจที่ก่อนหักค่าใช้จ่ายและไม่ให้รวมถึงการเพิ่มทุน การรับรู้รายได้จากดอกเบี้ยจะรับรู้โดยใช้อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ และรายได้อื่น ได้ให้ความหมายโดยรวมตามคำนิยามของรายได้ และในส่วนของรายได้ที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยและไม่ใช่จากการดำเนินงานตามปกติของกิจการนั้นเป็นส่วนหนึ่งของรายการพิเศษ ตาม TAS 39 เรื่อง กำไรขาดทุนสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญและการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี

ด้านการวัดมูลค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ รายได้ให้วัดมูลค่าโดยใช้ราคายุติธรรม โดย VAS กำหนดให้เป็นมูลค่าสุทธิจากส่วนลดการค้า ส่วนลดเงินสด ส่วนลดตามปริมาณซื้อและการรับคืนสินค้า ส่วน TAS กำหนดเป็นมูลค่าที่สุทธิจากส่วนลดการค้าและส่วนลดตามปริมาณซื้อเท่านั้น

และด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS กำหนดให้เปิดเผยรายได้ทั้งหมดเป็นรายการแยกต่างหาก ส่วน TAS ไม่มีการกล่าวถึงรายได้อื่นอย่างชัดเจน แต่มีการกำหนดให้เปิดเผยรายการกำไรและรายการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นตามข้อกำหนดใน TAS 52 เรื่องเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล และ TAS 53 เรื่องประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น

2. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวปฏิบัติทางการบัญชีระหว่างประเทศมาตรฐานบัญชีของประเทศไทยและประเทศไทยนั้น พบว่าทั้งสองประเทศมีแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าทั้งสองประเทศมีการอิงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศและรูปแบบทางการบัญชีที่เหมือนกันก็ตาม ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างกันตามทฤษฎีของการบัญชีระหว่างประเทศ ซึ่งความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของแนวปฏิบัติทางการบัญชานั้น ในเรื่อง**แนวทางการบัญชี** ได้แก่ ด้านการวัดมูลค่า คือ VAS ให้ใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่า ส่วน TAS ให้ใช้ราคาทุนเดิม ราคาทุนปัจจุบัน มูลค่าที่จะได้รับและมูลค่าปัจจุบัน และด้านการเปิดเผยข้อมูล คือ VAS มีการแบ่งรายได้เป็นรายได้และรายได้อื่น ส่วน TAS มีเพียงแต่ประเด็นรายได้เท่านั้น ในเรื่อง**สินค้าคงเหลือ** ได้แก่ ด้านการวัดมูลค่า คือ วิธีการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ VAS ให้เลือกใช้วิธีราคาเจาะจง วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหรือวิธีเข้าก่อนออกก่อน ซึ่งวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักกำหนดช่วงเวลาการคำนวณไว้ ส่วน TAS เพิ่มวิธีต้นทุนมาตรฐานหรือวิธีราคาขายปลีกให้เลือกใช้อีก ซึ่งวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักนั้น ให้คำนวณตามสภาพกิจการ และด้านการเปิดเผยข้อมูล คือ VAS ให้เปิดเผยจำนวนเงินรวมของค่าเผื่อราคาสินค้าลดลงและมูลค่าสินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้น และเหตุการณ์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของสินค้าคงเหลือ ส่วน TAS ให้เปิดเผยจำนวนเงินรวมของราคาตามบัญชีและของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเมื่อมีจำแนกประเภท มูลค่าสินค้าคงเหลือที่ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาที่เคยปรับลดลง และเหตุการณ์ที่มีผลทำให้ราคาสินค้าคงเหลือกลับเพิ่มขึ้นจากการที่เคยปรับราคาลดลง ในเรื่อง**สินทรัพย์ที่มีตัวตน** ได้แก่ ด้านการรับรู้ คือ การใช้งานที่ดิน อาคารและ

อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการผลิต การจำหน่าย การให้บริการ การให้เช่าหรือการบริหารงาน มีการกล่าวถึงเฉพาะใน TAS ด้านการวัดมูลค่า คือ VAS ราชจ่ายภายหลังการรับรู้เริ่มแรกจะรับรู้ตามสภาพของสินทรัพย์ที่เหมือนเดิม วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา ได้แก่ วิธีเส้นตรง วิธีขอยอดคงเหลือลดลงและวิธีจำนวนผลผลิต ส่วน TAS มีการกล่าวถึงการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้มูลค่าเริ่มแรก ราชจ่ายภายหลังการรับรู้เริ่มแรกจะรับรู้โดยไม่ได้กล่าวถึงสภาพของสินทรัพย์ วิธีคิดค่าเสื่อมราคาหลายวิธี และด้านการเปิดเผยข้อมูล คือ VAS มีการกำหนดให้เปิดเผยเรื่องต่าง ๆ เป็นกลุ่มโดยรวม ส่วน TAS มีการกำหนดให้เปิดเผยในแต่ละเรื่องอย่างละเอียด และในเรื่องรายได้ ได้แก่ ด้านการรับรู้ คือ VAS ให้ค่านิยมของรายได้ โดยไม่ได้กล่าวถึงกระแสเข้าเชิงเศรษฐกิจว่าให้หักค่าใช้จ่ายแล้วรวมถึงการเพิ่มทุนหรือไม่ การรับรู้รายได้จากดอกเบี้ยจะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในเหตุการณ์นั้น ๆ และรายได้อื่นมีความหมายรวมถึงรายได้ที่ได้รับจากกิจกรรมที่ไม่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และผิดปกติ ส่วน TAS ให้ค่านิยมของรายได้ที่กล่าวถึงกระแสเข้าเชิงเศรษฐกิจที่ก่อนหักค่าใช้จ่ายและไม่ให้รวมถึงการเพิ่มทุน การรับรู้รายได้จากดอกเบี้ยจะรับรู้โดยใช้อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ และรายได้อื่นหมายความว่าตามค่านิยมของรายได้ ด้านการวัดมูลค่า คือ VAS ใช้มูลค่ายุติธรรมสุทธิจากส่วนลดการค้า ส่วนลดเงินสด ส่วนลดตามปริมาณซื้อและการรับคืนสินค้า ส่วน TAS ใช้มูลค่ายุติธรรมที่สุทธิจากส่วนลดการค้าและส่วนลดตามปริมาณซื้อ และด้านการเปิดเผยข้อมูล คือ VAS ให้เปิดเผยรายได้อื่นแยกต่างหาก ส่วน TAS กำหนดเพียงให้เปิดเผยเฉพาะรายการกำไรและรายการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นตามข้อกำหนดใน TAS 52 เรื่องเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล และ TAS 53 เรื่องประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

3. ข้อจำกัดที่พบในการศึกษา

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามกำลังอยู่ในช่วงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ และการพัฒนาทางด้านวิชาชีพทางการบัญชี จึงทำให้การค้นคว้าข้อมูลบางเรื่องได้ยากและมีปริมาณข้อมูลไม่มากเท่าที่ควร

4. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเกี่ยวมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีของประเทศดังกล่าวมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเกี่ยวกับการบัญชี ระบบเศรษฐกิจของประเทศ และอื่นๆ